

Luku 16: Näkökulmia tehtäviin ja kuviin

Kuvatehtävä s. 126

Yritysten irtisanomiset nousevat usein uutisotsikoihin, mutta tuotannon laajentaminen ja uusien työntekijöiden palkkaaminen eivät puhkaise yhtä helposti uutiskynnystä. Mikä tätä ristiriitaa voisi selittää?

- Suuret irtisanomiset ovat viime vuosina koskeneet aloja, jotka ovat perinteisesti työllistäneet paljon ihmisiä. Kun esimerkiksi paperi- ja elektroniikkateollisuuden tuotantolaitoksia on suljettu, irtisanottavia on ollut satoja.
- Uudet työpaikat ovat syntyneet pk-sektorille. Useat yritykset ovat palkanneet muutamia tai jopa kymmeniä uusia työntekijöitä. Kahden työntekijän palkkaaminen ei ole uutisen arvoinen asia. Jos kuitenkin 5 000 pk-yritystä palkkaa vuodessa keskimäärin 2 uutta työntekijää, on uusien työpaikkojen määrä 10 000.

Kuvatehtävä s. 127

Kotimaisten hyödykkeiden kuluttaminen tukee Suomen kansantaloutta. Selvitä, mitä Hyvää Suomesta -merkki lupaa kuluttajalle.

- Elintarvike on valmistettu Suomessa suomalaisista raaka-aineista.
- Yhden ainesosan tuotteet, esim. maito ja vehnä jauho, ovat 100 % kotimaisia.
- Myös liha, kala ja kananmunat ovat aina täysin suomalaisia.
- Jos tuotteessa on useampia ainesosia, raaka-aineiden suomalaisuusasteen tulee olla vähintään 75 %.
- Lopputuote on valmistettu ja pakattu Suomessa.

Perustehtävät

1. Mitä tarkoittaa taloussuhdanne?

- Taloussuhdanne tarkoittaa kokonaistuotannon kehityksessä tapahtuvaa vaihtelua. Yksi taloussuhdanteen jakso pitää sisällään nousu- ja laskusuhdanteen.

2. Miksi talous ei kasva joka vuosi yhtä nopeasti?

- Talouskasvun vauhti vaihtelee, koska kokonaiskysyntä vaihtelee.
- Kokonaiskysyntään vaikuttavat mm. inflaatio, korkotaso, työttömyys ja viennin muutokset.
- Inflaatio vähentää ostovoimaa.
- Korkotason nousu vähentää velaksi kuluttamista ja laina-asiakkaiden ostovoimaa.
- Työttömyys heikentää kulutusmahdollisuuksia
- Viennin heikkeneminen heijastuu ulkomaankauppaa käyvien yrityksien kautta koko yhteiskuntaan.

Syventävät tehtävät

3. Mainitse

- a) **kaksi noususuhdanteeseen liittyvää positiivista ja kaksi negatiivista asiaa**
- Positiivisia asioita: Työttömyys on vähäistä, valtion verotulot kasvavat.
 - Negatiivisia asioita: Korot nousevat, inflaatio kiihtyy.
- b) **kaksi laskusuhdanteeseen liittyvää positiivista ja negatiivista asiaa.**
- Positiivisia asioita: Korot laskevat, inflaatio pysyy matalana.
 - Negatiivisia asioita: Työttömyys lisääntyy, valtion verotulot pienenevät.

4. Esseetehtävä: Pohdi, millä eri tavoilla taloussuhdanteet leviävät maasta toiseen.

- Ulkomaankauppa: etenkin Suomen kaltaisten pienten maiden talous on riippuvainen viennistä. Maailman suhdanteet heijastuvat öljyn ja muiden tärkeiden raaka-aineiden hintoihin.
- Turismivirrat eri maiden välillä kasvavat ja vähenevät kansainvälisten taloussuhdanteiden myötä.
- Rahoitusmarkkinat: kansainväliset pääomaliikkeet vaikuttavat kansantalouksiin; pankitkin ovat kansainvälisiä ja tekevät sijoituksia moniin maihin.
- Yleinen mielipide/asenne tulevaisuuteen: epävarmuus jossain maassa tai jollain talousalueella (esim. USA) voi levitä muihin maihin ja vaikuttaa kuluttajiin ja sijoittajiin, vaikka heidän maansa talous olisi hyvässä kunnossa.

Aineistotehtävät

5. Tutki matkailu- ja ravintolan etujärjestö MaRan suhdannekatsausta kesältä 2020.

- a) **Miten eri tavoin koronaviruksen koetteli matkailu- ja ravintolapalveluita tarjoavia yrityksiä?**
- Kaikki alat olivat menettäneet suuren osan liikevaihdostaan, festivaaliala kaikista eniten.
 - Kaikki alat olivat joutuneet lomauttamaan työntekijöitään, moni yritys oli lomauttanut kaikki työntekijänsä.
 - Joidenkin alojen yritykset pelkäsivät konkurssia. Eniten konkurssia pelkäsivät keilahalli- ja huvipuistoyrittäjät.
- b) **Pohdi, miksi festivaalialalla oli pienin konkurssiuhka, vaikka se oli menettänyt liikevaihdostaan eniten.**
- Festivaalialan kiinteät kulut ovat pienemmät kuin esim. keilahallien tai huvipuistojen: jos festivaaleja ei pidetä, järjestäjien ei täydy esim. maksaa artistien suuria keikkapalkkioita. Lisäksi kaikki työntekijät olivat lomautettuina festivaalialalla. Festivaalijärjestäjien sopimuksissa on ilmeisesti ollut selkeät purkuehdot peruuntumistapauksissa, joten järjestäjille ei ole tullut ylimääräisiä kustannuksia.
- c) **Etsi MaRan uusin suhdannekatsaus. Miten tilanne on muuttunut koronaviruksen jälkeen?**
- Opiskelijan oma vastaus.